

Vadgazdálkodásunk négy évtizede számokban

Utoljára 1994-ben adtam átfogó tájékoztatást a vadlétszámról a vadászat terén dolgozók és érdeklődők számára. [„Mennyi vad volt (van) Magyarországon?”] Úgy gondoltam, bár ért felkérés az ügyben, hogy nem haszontalan egy alapos, de mégis mindenki számára érthető anyagot publikálni.

Akkor 25 évre pillantottunk vissza, de most megpróbálók több mint 40 évre való visszatekintést végezni. Az adatokat 1960-tól mutatom be, valójában ez egybeesik aktív vadászatom kezdetével.

Nem volt rózsás helyzetünk a 80-as évek végén és a 90-es évek elején sem. Igaz, hogy egyre erőteljesebb lelövést produkáltunk, amelyet főként a vadkár indukált, de abbahagytuk. Az eredmény nem is maradt el. Minden nagyvadunk elviselhetetlen mértékben túlszaporodott. Előző cikkem (1994) óta, azaz 8 év alatt 5 megyében, amelyek nagy részén a legjobb minőségű szarvas él (Baranya, Somogy, Vas, Zala, Veszprém), a létszám megduplázódott. Ebben az öt megyében él az ország szarvasának 63%-a! A szemléltethetőség érdekében bemutatok két térképet a változásról az alábbi megkülönböztetés szerint:

- I. csoport 100 db alatti létszám (fehér)
- II. csoport 100-3000 db (sárga)
- III. csoport 3000-6000 db (narancs)
- IV. csoport 6000 db felett (piros)

Országosan a szarvas ismét 100 ezer darab felett van, de a vaddisznó is már meghaladta a 80 ezret, a muflon a 10 ezret, a dám a 19 ezret, s az őz létszáma hazánkban több, mint 300 ezer darab. *Hát ebből baj lesz!*

Nyomatékul hadd ugorjak vissza egy-egy régi országos adatra. 1963. október 3-án kelt határozatban az áll, hogy a Vadgazdálkodási Tanács a 17 ezer darabos gímszarvas-állományt 15%-kal tartotta többnek a kívánatosnál. Tehát 14-15 000 darabot hagyott jóvá. (Hát ennél most csak Somogy megyében jóval több van!)

Ugorjunk egy nagyot, hisz egyre bátrabbak lettünk a „fenntarthatóság” megítélésében, s nézzük meg, hogy mit határozott 1972-ben a Vadgazdálkodási Tanács. – Szarvasból 19500 darabot, dám-ból 3400 darabot, muflonból 3800 darabot, vaddisznóból 7000 darabot (most több mint 10-szer annyi van), őzből 107 ezer darabot tartott kívánatosnak.

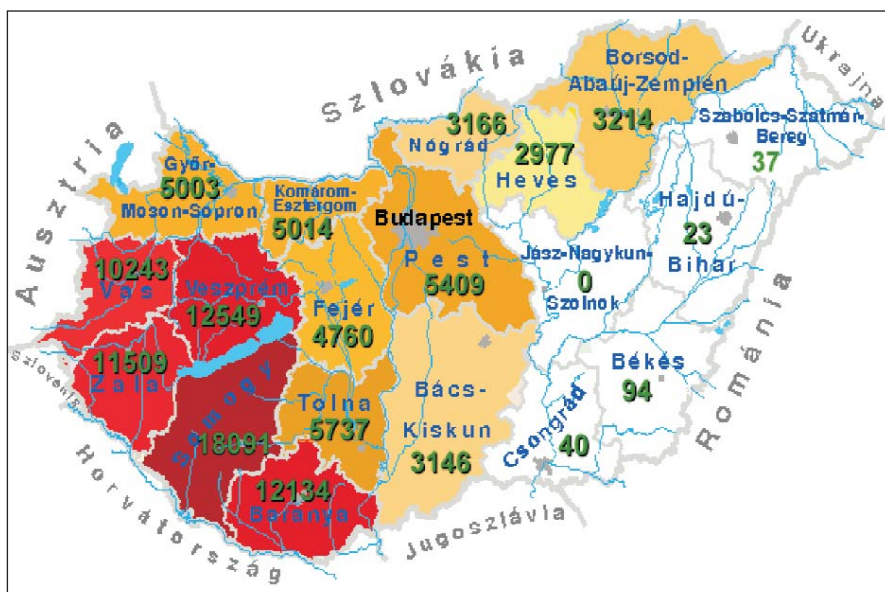
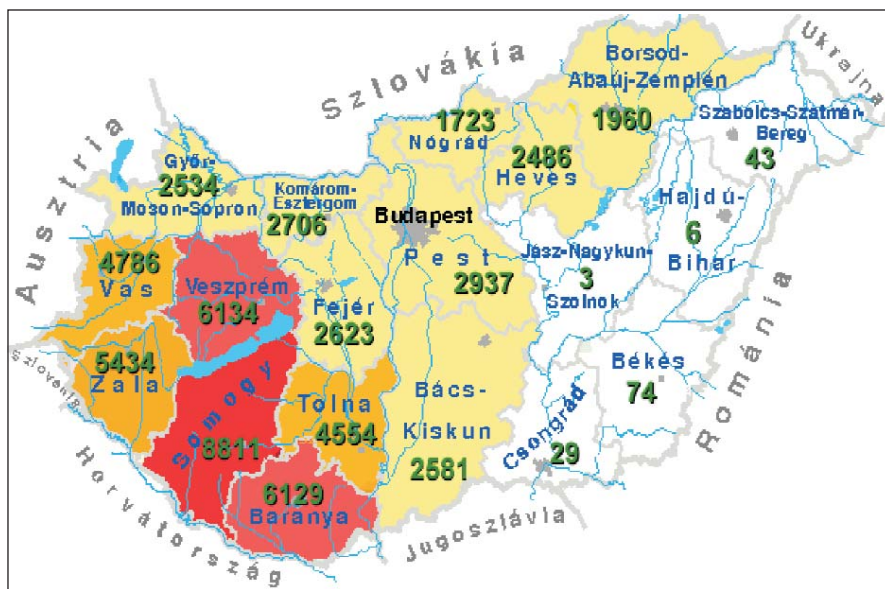
Nézzük meg, hogy mi van ma? Világítsuk meg a vadlétszámot több oldalról. Mire elég a magyar vadászmező? A legújabb kutatások tudomásul vétele (csaknem elismert) adta meg az üzemtervi lehetőséget. Azaz erre elég maximálisan (de semmivel sem többre).

Jelenleg a Környezetvédelmi Minisz-

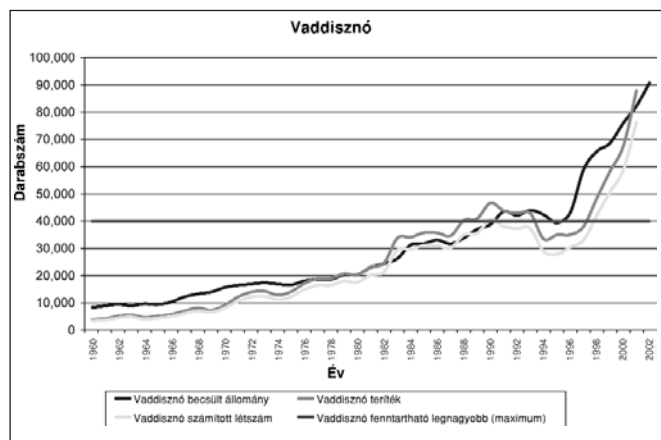
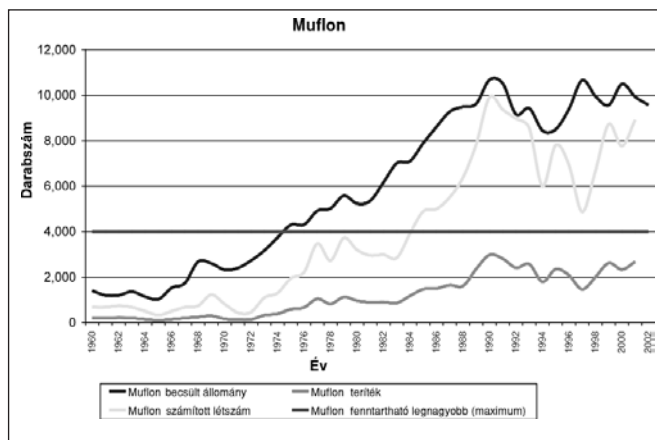
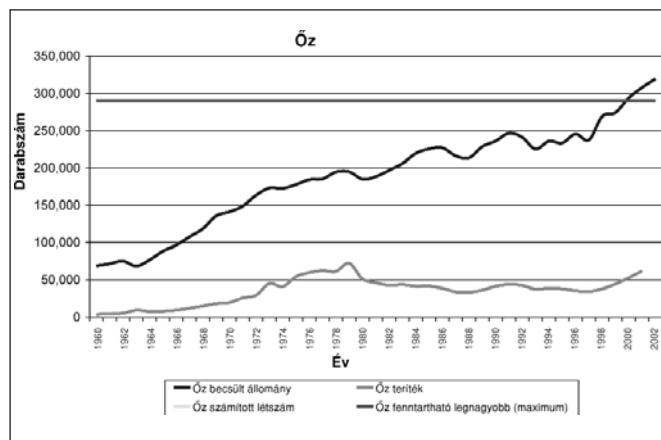
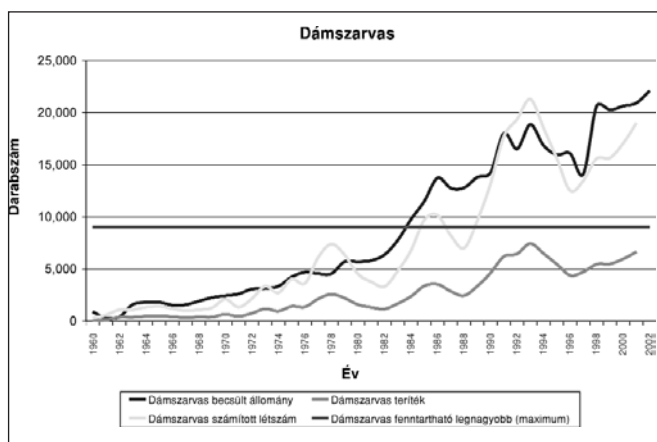
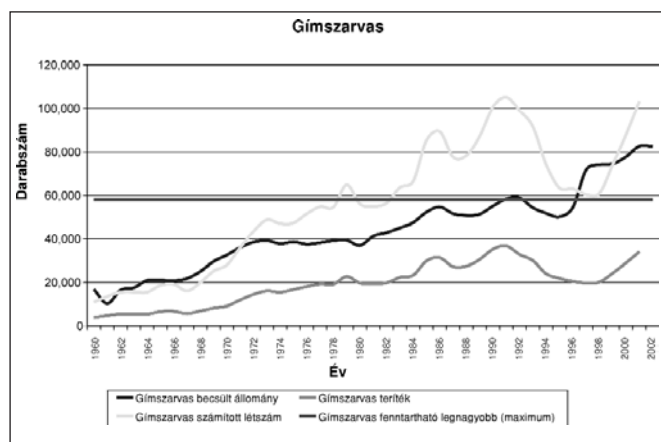
terium (1999. március) egyetértésével kiadott, elfogadott maximális létszám vadfajonként a táblázatban látható.

A szemléltethetőség kedvéért melléírtam az utolsó év lelövési és az utolsó év becslési (számított) adatát is, korrigálva az elhullással, hisz az is állományfogyást jelent.

Vadfaj	Megengedett max. létszám db	2001. évi			Létszám 2002. II. 28-án	
		teríték	elhullás	összesen	becsült	számított
Szarvas	58 000	34 048	2 053	36 101	82 572	103 146
Dám	9 000	6 652	392	7 044	22 107	19 006
Őz	290 000	61 851	8 759	70 610	319 553	-
Muflon	4 000	2 674	352	3 026	9 577	10 087
Vaddisznó	40 000	88 297	3 349	91 646	91 071	79 692

Gímszarvas létszáma országosan 1997-ben (fent) és 2002-ben (lent)(db)

jól látható a grafikonról a pestis alatti lehajló görbe, majd a minden fantáziát meghaladó emelkedés, amely 5 év alatt megháromszorozta önmagát.

A legutóbbi, 2001. éves vaddisznó lelövés 88 297 db volt. Felteszem a kérdést. Meglötünk-e minden má-

s próbálkozásaink is. Építettünk kerítést, amikor fiatalosainkat védtük a vadtól. 1988-1997 között megépítettünk 5444 km vadkerítést. (A villanypásztor kilométere nincs benne.) Ez a kerítéshossz 2,5-szerese Magyarország területének (2242 km). Nyilván ez az út nem járható. Telepítettünk 40 év alatt közel 460 ezer ha új erdőt, de ez csak 6000 db szarvas életterét biztosítja, ha magában van, s más vadfajjal nem terheljük a területet. – Ez a folyamat folytatódik, hisz 7-800 000 ha földterület vár beerdősítésre, de ez távoli jövő.

Mivel az eddig bemutatott állapot a jelen, gondjaink megoldását azonnal meg kell kezdeni.

Tisztelt Vadásztársak, kedves Barátaim! Az elkövetkező időszak vadásztára rá fogja nyomni bélyegét a gazdasági kényszer. Minden golyósfegyver schnellerének rugóját a VADKÁR fogja feszíteni. Sok vadászatra jogosult a megfizethetetlen vadkár miatt ellehetetlenül. Helyét, helyüket másnak kell átadni.

Csak fegyverrel, golyóval nagy munkával, sok vad meglövésével, de emellett mégis etikus, vadászias, átgondolt állományszabályozással lehetünk úrrá az általunk kialakított állapoton, de ezt meg kell kezdeni azonnal!

Turós László

A számított létszámnál az őz kivételével, ahol elakadt a logikám, mindennél a szaporodásbiológiai együtthatóval számoltam, a terítékből. – Tudom ez egy évre megtévesztő lehet, de 3 évre már biztosan jó. Hosszabb távra pedig a trendet kifogástalanul adja. Mivel 40 évet mutatok be, a grafikonok még megbízhatóbbak!

A számított létszámnál be kellene kalkulálni az orvvadászat eredményeit, és azt az elhullást, amit nem tudunk regisztrálni, mert nem találtuk meg. (De ezt nem tettem meg.) Ha mindezt 5%-ra becsüljük, az maga annyi szarvas, mint Győr-Moson-Sopron vagy Komárom-Esztergom megye szarvasa. – Így a kép egyre ijesztőbb.

Hasonló az eset a vaddisznónál, ahol

sodók vaddisznót? Nem hiszem. Pedig akkor a következő szezonra további erőteljes lelövést kell eszközölni, mert a vadászszézon végére azonos lendülettel dolgozva megjelenhet a vaddisznónál, a 100 000-es szám. Ez már több, mint ijesztő. Hús- és trófeaértéke sohasem fedezi kártételét, de lefoglalja az életteret.

Dönteni kell! Át kell értékelni a vaddisznóra vonatkozó vadászati szabályozást! Ugyanígy beszédes a másik 3 nagyvad grafikonja is. Kicsit sokat foglalkoztam a gímszarvassal és a vaddisznóval, de ezzel úgy vagyok, hogy a gímszarvas félttem, a vaddisznótól pedig félek.

Feltehetjük a kérdést, hogy mit tegyünk?

A gond a miénk. Részesei voltunk az előidézésének.